

POSTANOWIENIE

Dnia 10 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania R.P.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Łodzi
o rentę rodzinną,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 10 grudnia 2025 r.,
zażalenia ubezpieczonego na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z dnia 12 maja 2025 r., sygn. akt III AUa 341/24,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Wyrokiem wydanym w dniu 18 października 2024 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego i oddalił odwołanie R.P. wniesione od decyzji organu rentowego odmawiającej przyznania prawa do renty rodzinnej po zmarłym ojcu. Odpis wyroku Sądu Apelacyjnego został doręczony w trybie art. 124 § 3 k.p.c. ustanowionemu pełnomocnikowi z urzędu dnia 6 grudnia 2024 r. W skardze kasacyjnej wniesionej 6 lutego 2025 r. R.P. profesjonalnie zastąpiony zawarł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazując jako podstawę przyjęcia art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., podnosząc wadliwą ocenę zebranego materiału dowodowego. Zakreślony termin do usunięcia braku formalnego przez przedstawienie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania upłynął bezskutecznie z dniem 4 marca 2025 r. Dnia 12 marca 2025 r. pełnomocnik

skarżącego złożył wniosek o przywrócenie terminu do uzupełnienia braków skargi kasacyjnej, składając równocześnie pismo procesowe zawierające uzupełnienie tych braków. W dalszej kolejności, w dniu 9 kwietnia 2025 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi wydał postanowienie o odrzuceniu wniosku o przywrócenie terminu do usunięcia braków formalnych skargi kasacyjnej uznając go za niedopuszczalny (pkt 1) i odrzucił skargę kasacyjną (pkt 2). Postanowienie z uzasadnieniem doręczono pełnomocnikowi skarżącego w dniu 22 kwietnia 2025 r. Pełnomocnik skarżącego w dniu 29 kwietnia 2025 r. złożył wniosek na podstawie art. 168 § 1 i art. 169 k.p.c. o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej wraz ze skargą kasacyjną zawierającą uzupełnienie braków. Sąd Apelacyjny zauważył, że załączona przez pełnomocnika kserokopia zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia z dnia 2 marca 2025 r., potwierdzająca infekcję grypową, nie potwierdza faktu, aby był on niezdolny do pracy we wskazanym okresie od 2 do 7 marca 2025 r. Poza tym zakładając prawdziwość niepopartego dowodami twierdzenia o niezdolności do podjęcia czynności procesowych w okresie od 2 do 7 marca 2025 r., zwrócił uwagę, że wskazany przez sąd termin do uzupełnienia braków mijał z dniem 4 marca 2025 r. Jeśli pełnomocnik stał się niezdolny do pracy (podjęcia czynności procesowych) w dniu 2 marca 2025 r., to termin ten winien ulec wydłużeniu o 3 dni wskazanej niezdolności (od 2 do 4 marca 2025 r.). Pełnomocnik odzyskał zdolność do pracy w dniu 7 marca 2025 r. (twierdzenie pełnomocnika), a zatem w ocenie Sądu Apelacyjnego przedłużenie terminu do uzupełnienia braków o 3 dni spowodowało jego upływ z dniem 10 marca 2025 r., natomiast pismo procesowe z uzupełnieniem braków formalnych skargi kasacyjnej zostało złożone w dniu 12 marca 2025 r., a zatem po upływie terminu uwzględniającego usprawiedliwioną stanem zdrowia przeszkodę do wykonania zarządzenia sądu. Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny w Łodzi postanowieniem z 12 maja 2025 r. na podstawie art. 168 k.p.c. oddalił wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej i na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. odrzucił wniesioną skargę jako spóźnioną.

Postanowienie Sądu Apelacyjnego zostało zaskarżone w całości. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucono naruszenie: 1) art. 169 § 1 k.p.c., przez jego niewłaściwe niezastosowanie, a w konsekwencji uznanie, że pełnomocnik skarżącego uchybił terminowi na dokonanie czynności procesowej wraz z

wnioskiem o przywrócenie uchybionego terminu, podczas gdy zgodnie z treścią art. 169 § 1 k.p.c. pismo z wnioskiem o przywrócenie terminu wnosi się do sądu, w którym czynność miała być dokonana, w ciągu tygodnia od ustania przyczyny uchybienia terminu; 2) art. 233 § 1 k.p.c., przez niewłaściwe przyjęcie, że zaświadczenie lekarskie świadczące o przechodzeniu przez pełnomocnika ostrej infekcji grypowej nie uprawdopodobniło niezdolności do pracy pełnomocnika, podczas gdy, powszechnie wiadome jest, iż ciężka grypa jest chorobą nagłą, nieprzewidywalną i uniemożliwiającą normalne działanie i funkcjonowanie, a więc także podejmowanie czynności procesowych, które są działaniami wymagającymi najwyższego skupienia i staranności. Skarżący wskazał, że w związku z art. 169 § 1 k.p.c., termin upłynął po tygodniu od ustania przyczyny uchybienia terminu, którą to przyczyną była niezdolność do pracy pełnomocnika z tytułu choroby trwającej do dnia 07.03.2025 r., a zatem tygodniowy termin na dokonanie czynności upływał dopiero 14.03.2025 r. Wniosek wraz z czynnością został złożony w dniu 12.03.2025 r. - w konsekwencji, nie można uznać, iż pełnomocnik skarżącego uchybił terminowi, o którym mowa w art. 169 § 1 k.p.c. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zażalenie nie może doprowadzić do zamierzonego skutku.

Kwestię przywrócenia terminu do dokonania czynności procesowej reguluje art. 168 i art. 169 k.p.c. Podstawową przesłanką przywrócenia terminu jest brak winy strony w uchybieniu terminowi. Zgodnie z art. 168 § 1 k.p.c., przywrócenie terminu może nastąpić tylko wtedy, gdy strona nie dokonała w terminie czynności procesowej bez swojej winy. Brak winy strony w uchybieniu terminowi podlega ocenie z uwzględnieniem wszystkich okoliczności danej sprawy, w sposób uwzględniający obiektywny miernik staranności, jakiej można wymagać od strony dbającej należyście o swoje interesy. Przykładowo, o braku winy można mówić w razie choroby strony lub jej pełnomocnika, która uniemożliwia nie tylko podjęcie działania osobiście, ale i skorzystanie z pomocy innych osób, w wypadku klęski

żywiolowej, katastrofy albo udzielenia stronie mylnej informacji przez pracownika sądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2007 r., II CZ 116/06, LEX nr 258551). Brak winy w niedokonaniu w terminie czynności procesowej przyjmuje się wówczas, gdy wystąpiły przeszkody niezależne od strony, w tym także gdy strona z powodu choroby błędnie zrozumiała pouczenie o sposobie i terminie dokonania czynności procesowej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 stycznia 2006 r. I UZ 38/2005 OSNP 2007/1-2 poz. 32). Choroba strony lub jej pełnomocnika, która nie uniemożliwia podjęcia działania choćby przy pomocy osób trzecich, nie uzasadnia przywrócenia terminu do dokonania czynności procesowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 27 października 2005 r., III CZ 79/05, LEX nr 161504 i z 11 stycznia 2007 r., II CZ 116/2006, LEX nr 258551). Uchybienia strony noszące znamiona winy w jakiegokolwiek jej postaci, także winy polegającej na niedbalstwie, uniemożliwiają przywrócenie przez sąd uchybionego terminu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2019 r., I UZ 19/19, LEX nr 2779492). W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że art. 168 § 1 k.p.c. nie może być interpretowany w sposób rozszerzający, gdyż jest zasadą, że czynności procesowe powinny być dokonywane w terminie.

Sekwencja zdarzeń w rozpoznawanej sprawie była następująca. Skarga kasacyjna zawierająca brak formalny została złożona 6 lutego 2025 r. Z dniem 4 marca 2025 roku upłynął termin do usunięcia braku formalnego skargi. Dnia 12 marca 2025 roku pełnomocnik skarżącego złożył wniosek o przywrócenie terminu do uzupełnienia braków skargi kasacyjnej, składając równocześnie pismo procesowe zawierające uzupełnienie tych braków. W dniu 9 kwietnia 2025 roku Sąd Apelacyjny w Łodzi wydał postanowienie o odrzuceniu wniosku o przywrócenie terminu do usunięcia braków formalnych skargi kasacyjnej, uznając go za niedopuszczalny (pkt 1) i odrzucił skargę kasacyjną (pkt 2). Następnie pełnomocnik skarżącego w dniu 29 kwietnia 2025 r. złożył skargę kasacyjną wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do jej wniesienia. Sąd Apelacyjny postanowieniem z 12 maja 2025 r. oddalił wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej i na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. odrzucił wniesioną skargę jako spóźnioną. Od tego postanowienia skarżący złożył dnia 26 maja 2025 r. zażalenie i to zażalenie i

wskazana w nim argumentacja jest przedmiotem rozpoznania przez Sąd Najwyższy.

Zauważyć należy, że argumentacja wskazana przez skarżącego w zażaleniu dotyczy jedynie jego niezdolności do pracy w okresie od 2 do 7 marca 2025 r., wynikającej z infekcji grypowej stwierdzonej zaświadczeniem lekarskim z dnia 2 marca 2025 r. Jak wynika wprost z tego zaświadczenia, infekcja ta trwała do 7 marca 2025 r. Z kolei oceniane przez Sąd Najwyższy postanowienie Sądu Apelacyjnego z 12 maja 2025 r. tyczyło się wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej wniesionego wraz ze skargą dnia 29 kwietnia 2025 r. Niezasadne jest zatem stanowisko skarżącego o zachowaniu 7-dniowego terminu na dokonanie czynności, o którym mowa w art. 169 § 1 k.p.c. Sam skarżący w petitum zażalenia wprost zresztą wskazuje, że „tygodniowy termin na dokonanie czynności upływał 14.03.2025 r.”. Wskazana przez skarżącego argumentacja, sprowadzająca się do tego, że nie można uznać, że pełnomocnik skarżącego uchybił terminowi, skoro wniosek o przywrócenie terminu wraz z czynnością został złożony w dniu 12 marca 2025 r. mogłaby odnieść zamierzony skutek w przypadku zaskarżenia postanowienia Sąd Apelacyjny w Łodzi z dnia 9 kwietnia 2025 roku, nie zaś postanowienia tego Sądu z dnia 12 maja 2025 r.

Kierując się przedstawionymi motywami oraz opierając się na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

[A.P.]

[r.g.]